

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Csütörtök

151. szám.

Pest, september 7. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Előfizetni csak a kiadónál országúton Kunewalder házban, vidéken a k. postahivatalnál.

Előfizetési ár:

Évnyegyedre Budapesten 2 ft. 30 kr. vidékre postán 3 ft. 30 kr..

Egy hónapos elő fizetést csak helyben, s a hónap első napától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy emek helyeért 3 kr. peng. p. fizettetik.

Pest, september 7.

Mit csinál a közlekedési minister? hol van gr. Széchenyi? ezt kérdik sokan, s olyan mysteriosus képet csinálnak hozzá, mintha a felelettől legalább is az függne, hogy a közlekedés fenakadjon-e vagy nem.

Némelyek azt mondják e kérdésre, hogy gr. Széchenyi megőrült, mások, hogy csak rozsul van, de vannak igen sokan, kik azt állítják, hogy a minister úrnak semmi baja, s olly egészséges, mint akárki más.

Annyi igaz, hogy elutazott.

Mi megvalljuk, a dolog felől magunk sem vagyunk tisztában, s a gróf örülésében — mellytől az ég óvja is meg — annyival kevésbé hiszünk, mert az elutazás olly titokban, s olly megelőző körülmények közt történt, mellyek inkább azon gondolatra vezetnek, hogy okát más egyebben keressük.

Ha más egyéniség van szóban, mi bizony de egy pillanatig sem törődünk rajta, akárhova is tűnik, legfeljebb őszinte emberbaráti sajnálatunkat fejezzük ki, ha beteg, vagy éppen megháborodott.

De a gróf úr rejtélyes elutazása különféle okokból magyaráztatik. A régi rendszer emberei ezt saját malmukra használják fel s mindenfelé hirdetik, hogy „ime Magyarország első (?) diplomataja oda hagyja a desperatus ügyet, s ime a legnagyobb magyar visszavonul a ministerium lépéseitől, s így rásüti azokra a maga részéről bele nem egyezés pecsétjét,“ így szól a reactio, s Közlönyében a Figyelmezőben fennen hirdeti, mikép „nem is volna csoda, ha a gróf megőrült volna, miután egy általa mindig hibáztatott politica diadalának kö-

vetkeztében szép hazának vesztét látja.

Felszólítjuk a grófot — mit meg nem örült, mit temperamentumát ösmerve sem akarunk hinni — magáévá teszi-e ezen nyilatkozatot? igazat szól ama lap, melly a főváros s a nemzet békétürését teszi próbára.

Mások pedig — az ingatagok, kiknek véleményök mindig oscillal, kik soha önálló eszmélésre, független ítéletre nem emelkednek, hanem ez vagy ama tekintély órakereke után lógnak jobbra vagy balra — így szólnak „ime eö excellentiája, kinek annyi házai olly szép birtoka, s annyiféle részvényei vagynak, odább áll mert fél; hej gyengén kell állni azon ügynek, mellyet a gróf odahagy!“ s a gyávák és pulyák serege nevenszik, s özvedugott fejjele suttognak a visszavonulásról, a régi jó időkrol s felteszik magokban, hogy csak egy alkalmas pillanatra várnak, mellyben köpenyeget fordíthassanak.

Uram az idők nehezek s ki poste-ját e nehéz időkben elhagyja, az büntetést érdemel.

Ha Széchenyi beteg, vagy fél és odább áll vagy vitetik ez, már magában zajt csinál sokak előtt, de ha a közlekedési minister Széchenyi utazik el betegen vagy egészségesen, s sept. 4-ke után ez már több zajt csinál, kivált miután az is feltűnt, hogy pár napokkal előbb a minister ur családja is épp olly titokteljesen utazott el.

Mi ítéletünket kimondjuk, hogy gr. Széchenyi elutazása a legnagyobb megrovást érdemel minden esetben, mert a megörülést — ismételjük — kósza hírnek vesszük, de ha valóban e szerencsétlenség éré, akkor kérdjük, miért nem tudattatik ez a közönséggel? miért nyujtatik anyag a titkolódzással a reactio bujtogatására, s a félnékek elrémítésére? és kérdjük, ha illy eléggé nem sajnálható csel éri, miért nem szünt meg közlekedési minister lenni?

Hazánk olly állapotban van, mellyben fontos állomásainak nem szabad betöltetlen lenni.

Ki helyét megállani — bármí tekintetből — alkalmatlan, az mozdíttassék el.

Lehet, hogy e sorainkat némelyek tán gyöngédtelennek fogják tartani.

Ez meglehet igaz, de uraim olly idöket élünk, midön a gyöngédség igen könnyen gyöngeségül használtatik fel nekünk pedig nem kell Széchenyi politica.

Szerkeztő!

Olvassa-e ön valaha a Figyelmezőt? én azt hiszem, hogy nem, különben lehetlennek tartanám, hogy róla meg ne emlékezett volna.

Én figyelemmel kísérem ötet még puskakörében s figyelemmel kísérem pisztollyá zsugorodása óta. —

És higgye meg ön gyönyörű dolgokat tanultam belöle. —

Azon apályt és dagályt figyelemmel kísérem, melly e lap insolentiájában, a reactionalis ármányok működéseinek több vagy kevesebb sikerigérő munkálodása s az események inkább vagy kevésbé retrograd szelleme szerint — észrevehető: igen tanuságos foglalkozás.

Vegye elő csak ön — ha netán eléggé engedékeny vele lapot cserélni — a sept. 4-ike előtti számokat, és olvassa meg bármellyik főcikkét, fusson át Csörgettyűjén s fogja látni azon insolens, azon szemtelen modort, mellyel a magyar ministerium s a dolgok új állása piszkoltatik, azon kárörömet, melly — hol csak állapotunk bármí kevésbé rossz szint váltott — előtört. —

Azt mondja tán valaki, hogy hiszen kipiszkolta, ki rángatta inkább a ministeriumot mint, a Marcius? ki volt fáradhatatlanabb az irántai bizalom lerontásában mint a Marcius?

De ez hibás és félszeg kérdés?

A Marcius igen is rángatta, megróta, gúnyolta és nevenségesé tette az erélytelen, gyámoltalan ministereket, de nem róta, nem gúnyolta és nem nevenségesik, nem kívánta népszerűtlenné tenni a felelős magyar ministerium eszméjét.

És itt lehetetlen azoknak is nem felelni egy pár szót, kik a Marciust személyeskedéssel vádolák. —

De hát az isten szerelméért azt kívánták volna inkább, hogy ne az mondassék a Marciusban, hogy ez vagy ama minister ügyetlen, nem helyére való, állását nem érti, hanem az mondassék, hogy a magyarnak nem való ministerium, hogy a felelős kormány rossz és káros?

Már pedig ha azon személyeskedéssel vádolók nem ezt akarják, ugyan mit akarnak.

Illyen lapot kaphattak a figyelmezőben, melly a legmerészebben bátorkodott mind azon nyerményeket és jogokat, mellyeknek e hon elvégre birtokába jutott népszerűtlenné és nevenségesé tenni.

Ö nem személyeskedett, hanem az eszmét akarta és akarja megölni, mert hiszen jól tudja, hogy ezzel a személy is bukik.

Milly síma képet csinált martiusban, midőn a forrásban levő kedélyek kitérésétől kellett féltetni nyomorult lételét, mily fennhangon hirdeté, hogy mindnyájan egy párthoz tartozunk! hogy mást akarni mint a kormány akar, polgári bűn! hogy a régi állapotról gondolni is elárulása honunknak!

Milly bűnbánó jésuitaképet csinált akkoron!

S midőn látta később egyfelől, hogy hízeltseire a ministerium nem hallgat sőt azokat restelli s hogy nem szegődhetik a létező hatalom bérébe s másfelől tudomására jutottak a pillanatra levett reactio férgeinek életjelenségei, s látta, hogy a kedélyek már lassanként lecsöndesülnek s kitérésüktől félnie nem lehet, — mély fordulatot tett, milly vakmerő módon támadá meg visszanyert szent szabadságunk és függetlenségünk testé vált eszméit.

És ön mindezekről nem szólott soha mert vagy nem olvasta ama lapokat, vagy ha olvasta azt gondola, „jó lesz ösmerni a ficzkót, hogy ki és mi legyen!”

Az is meglehet ugyan, hogy sokszori provocatoria való feleletéssel e schwarczgelb lap tengődését nem akará életté változtatni.

És én önnek igazat adok s magam se szólalék fel ellene még most se, mert szent hitem, hogy a sept. 6-diki számját nem olvasom.

Ezen szám a lapnak új fordulatát kezd meg.

Ismét elsimul az arcz édesekké erőszakolatnak a vonások, s elmondatik hypocrita nyelven hogy „minden hazafinak együtt kell tartani, hogy minden magyar egyet értsen és együtt munkáljon azon czél elérésére, mi mindnyájunkkal közös és szent, t: i: a haza megmentése!”

Ne higyjetek neki, mert álnokság minden szava.

Látja, hogy a láthatár borul, s nehéz idők fognak jönni az áruló fejekre, látja, hogy a kormány és nemzeti gyűlés elvégre öszvetalálkozott az erélyesebb és szilárdabb elhatározásu honfiak véleményével, látja, hogy a hatalom nem gyengül, hanem határtalanra fog lenni, és a mártiusi kokárda helyett septemberi szép szavakat hangoztat villám hárítóul.

„Nem félek én sem a császártól sem a muszkától: a mi engem nyugtalanít éppen az a mi másokban bizalmat éleszt; s ez abban áll, hogy ellenségeink éppen azon nyelven beszélnek, mellyen mi. Az egész világ egyesülni akar, mindenikök arca külsőleg ugyanazon színű. Pedig ők nem érezhetnek valódi örömmel egy rendszer bukásán, melly őket jövedelmektől hivatalaiktól fosztá meg. És így árulók vannak.

Igy szólott Demoulins Camille 1791-ben Jun. 22-én a király megcsökése utáni nap; s midőn ezen szavakat polgártársaim figyelmébe ajánlom, maradok barátja.

Tengeri.

Mit kell tennünk?

A válasz, mellyet a képviselők hoznak Bécsből kétségkél irányt adand a törvényhozás és nemzet teendőinek — egyet mégis olyannak tartok, mit caeterum censeoként szünet nélkül

szeretnék mindenki fülébe harsogtatni: önálló csak kormányunktól függő hadsereg, nem tudtam felfogni soha azon politikát, melly nem ezen kezdé, s tán hiszem, hogy a magyar sereg szelleme ismeretlensége vihette a kormányt azon szerencsétlen térre, mellyen a hadsereg erényében áll ön és több barátim személyei tapasztalásból merem állítani, hogy a melly pillanatban a törvényhozás kimondja hadseregünknek az osztraktól elkülönzését, az ha tán nem minden, de bizonyára igen csekély nehézséggel meg fog történni. —

De bizonyosan nem kell elhetetlenkedni, az illy lépéseknek erély és elhatározottság biztosítja sikerét — a képviselőház a kormánnyal egyesülve parancsolja meg a hadseregnek, hogy tüstént magyar zászlót tűzzön ki, és tegye le az ujonctörvényben javalt esküt; szólítsa fel az idegen tisztet, akarnak-e zászló és eskü alatt mint magyar katonák szolgálni, mondja ki a halálos büntetést azokra, kik e parancs ellenében izgatni merészelnek — meglássátok milly hamar lésszen magyar hadseregünk, és ha ez megtörtént mentve vagyunk, vagy ha a seregek istene más-kép rendelkezett a magyar felett olly állásban lenendünk, minőben ha már veszni kell, nyílt csatában leszünk képesek nemzeti létünket drágán eladni, míg ellenben az eddig nyíltan ellenünk folytatott alávaló ármányoknak ostoba nevetséges áldozatjaiként sarvadunk elélhetetlenül.

Perczel Miklós.

A Pesther Zeitung mai számában olvasva beszélve, hogy Kossuth magát az Inhaber-sege alatt tartott ezredbeli katonáktól őrizteti; s ezen állítását egy kis satyrizálással veigyitve tálalja fel a közönség elébe, s elmondja hogy Kossuth nem Cäsär, hogy egy Brutustul félhessen, sem nem Marat s még kevésbé Bonaparte, sőt még Buckinghamhoz sem hasonlítható, hacsak Magyarország nem játsza. I. Károly szerepét, mitől az ég ovjon meg. —

Mi a Pesther Zeitungnak még sok másokat is nevezhetnénk, kikhez Kossuth nem hasonlít, azonban az illy módoni satyrát a Pesther Zeitungnak hagyjuk, csak annyit jegyezve meg, hogy Magyarország ugyan alig fogja I. Károly szerepét játszani, de azért bizonyos schwarczgelb egyének számára aligha nem fogunk egy Oliviert ohajtani.

Végül még annyit kívánunk megemlíteni, hogy Kossuth nem őrizteti magát mert — bár elég gazember szeretné is őt halva tudni — nem fél, hanem őriztetik jó szándoku, s a hon első fia élete felett saját benső ösztönből — s magának Kossuthnak akarátja ellenére — virasztó polgároktól, kiknek minden becsületes magyar nevében köszönetet mondunk.

Perczel Pál honvéd-hadnagy, Perczel Móríc testvérének augustus 4-ről írja, a Gyulai és Vasa nevet viselő ezredbeli tisztnek augustus 2-kán hadügyministerünkhöz egy nyilatkozványt adának be, melly szerint ők kijelentik, hogy a hájárörök ellen nem harcolnak; míg nagyobb erő nem érkezik a ráczokat nem támadják meg; és az

ostrák színeket semmi esetre nem cserélik fel a magyarral. A császár-huszár és porosz-hercege ezredbeli tisztok megtagadák az aláírást. A Sándor-gyalogság pedig már magyar zászlót hord a táborban, és a legénység a honvédekkel egyesülve tót- és magyar-nyelven danol körülötte. Átalában az altisztek és legénység kivétel nélkül tiszta hazafiszellem által vezéreltetnek; és készek az engedetlen főtisztség ép úgy mint a szerbek ellen a független magyar kormány parancsait végrehajtani.

A csataszomj napról napra növekszik; úgy hogycsak egy intés kell, és meglesz tisztítva a hadsereg; és a szerb lázadás semmivé téve.

Fiuméből írják, szinte Perczel Mórícznak hogy a magára hagyott fiumei olasz lakosság nem csak nem akar Jellaicsich küldötté csordával megbarátkozni; sőt már is készül azt megsemmisíteni.

Mákvirágok.

— Hir szerint városunkban egy európaihirű szemorvos mulat. Személyét ugyan senki sem látá még, de ittlétét abból következtetik, mert a ministerium szeméről a hályog elvégre kezd leesni.

— Kerestetik egy ügyes ács mester, ki a trón ingadozó oszlopait megerősíteni képes, kellő bizonyítványokkal ellátott bérmentes levelekben értekezhetni Latour osztrák hadügyministerrel. Az ajánlkozók biztosítékok kötelesek letenni, osztrák papírospénz illyenek el nem fogadhatik csak arany és ezüst s titokban a magyar kétforintosak. A vállalat sok előnyt nyújt, s a vállalkozó a státusadósság egy részének elvállalásán kívül egy pohár bayerisches-t is kap jutalomul.

— Hám János minden reggel a császárfürdőbe hajozik s úgy nyeli ott a meleg vizet mint a szent lélek szavait. Némelyek azt hiszik, hogy a nevelési törvényjavaslat átbukása hat ihm den Magen verdorben.

Csernátoni.

Pest, september 6.

Nekünk magyaroknak igen nagy bajunk eddig az volt, hogy könnyen hívők és engedékenyek voltunk.

Legsajgóbb sebeinkre egy kis tapasszal legkiáltóbb szükségünkre egy nyájas igérettel, sürgetős kéréseinkre egy királyi vederemoval mindig beelégedünk s elhagyánk magunkat utasítani.

Azt, hogy mint bántak velünk a három közelebbi század lefolyása alatt, mi történt, kazalszámra felterjesztett sérelmeinkkel, milly kislelküleg alkudozánk országgyűléseken keresztül a felett, mihez kétségbevonhatlan jogunk volt, ezt elősorolni unalmas dolog volna, s csak sebeket szagatna fel, miknek hijával pedig most sem vagyunk.

Hogy régen, midőn testestől lelkestől a bécsi kormány kalitkájában voltunk fogva, midőn még akarátunk nyilvánítása is csak annak engedélyével történhetett, midőn királyságok és nemzetek kívánatát az egy Metternich mindenható vetőja képes volt lesujtani magunkat, illy gyermekieszen engedünk tractáltatni, még csak megjárna.

Hanem, hogy a martiusi napokban, midőn az ég maga újjal mutatá ki az órát, mellyben Magyarország teljes függetlenségét végzészzerűleg

visszanyerheti, midőn néhány napra kezünkre jászá a sors a hatalmat austriaival együttmaradásunk feltételeit megszabhatni, és törvényt írni a megrendült királyi felsőség albájára, hogy ekkor is engedékenységből — függetlenségünk bástyáin rést és kapukat hagyunk, mellyen a rossz akarat könnyű ostrommal foglalhassa vissza kezünk-ből a nagy bajjal visszakerített szabadságot — azt megbocsáthatlan vétkül jegyzendi fel részünkre a historia.

Csak egy pillanatot vessünk mostani bonyolodott állásunkra, s mákszemnyi gondolkodás után láthatjuk, hogy minden bajaink oka abban rejlik, miszerint a hadügyi tárczát elég gyengék valánk csak felében elfogadni, másik felét pedig az ármánykodó bécsi befolyás szabad rendelkezése alatt hagyni.

S hogy milly hatalmas eszköz volt ez a látzólag megbukott, de titkos utakon még mindig működő reactionariusok kezében elég keservesen tapasztalók.

Midőn a martiusi charta, pozsonyi utósó országgyűlésünk elhatározó végperceiben felmutattatott, még Kossuth is azt mondá, hogy ha e nemzet annak alapján teljes függetlenségét kivívni és életbeléptetni nem tartandja, nem méltó azon drága kincs birására mit szabadságnak neveznek.

Ámde a következés keserűn megczáfolta e meggyőződést, mit akkorában a táblák többsége jóhiszeműleg osztott.

Kossuth ez engedékenységgel megelőzhetőnek gondolta akkor a polgárháború vésszes kitörését, és ime, épen ez lön a kanócz, melly kezökbe adatott elleneinknek, hogy folyjúsák vele közbékékn épületét, ez lön az olaj, melly a visszavonás izgatott parázsát tűzszloppá lobogtatá fel, hogy fölemésztléssel fenyegetse szabadságunk rövid életét.

Miért nem rendelkezhetünk szabadon hadseregünkkel, mért vérzenek rokonink Milanónál dicstelen csatában addig, mig itthon testvérüket rabló csordák féktelen dühe üldözi, miért erőttik embereinket még most is egy nemzet leigázására, mellyet hozzánk közös hazafiság kötelel, a helyett, hogy azok saját tüzhelyünk bátorságát védének, mért aljasult gunnyá a hadügy-ministeri hatalom az alvidéki vezér tábornagyok ellenében, mért lebegteti az áruló exbán a lázadás zászlóját büntetlenül tőlünk néhány mértföldnyire, mért áll mindez ideig sőt növekszik a pártütök zagyva tábora, s mért nyugóztatnének tétlenségbe harczvágyó honvédeink zászlóaljai, más érdekekhez szegődött ingyenélő tiszteik által, miért kelle megérnünk, hogy általunk fizetett vezérek, kikre vak bizodalommal függetlenségünk fenntartását biztuk, ármány soldosaivá szegődve szent ügyünket elárulják?

Szóval miért nem lehetünk urak saját házunkban, s mért kell rettegnünk csatátéren a harcznak kétes szerencséjétől, mellyhez függetlenségünk kötve van, a békés tanyákon pedig lázítás gyújtó szikráitól, mért van telve jövendőnk polgár s szabadságháború átmérhetlen vérözönével?

Mert a katonai főhatalom teljesen kezünkben nincs, s azon része, mellyet gyengehitűleg esküdt elleneink kezében hagyánk, paralysálja

minden igyekezetünket, sőt jól számított csellet mindinkább problematicusabb állásba merit.

Ezen bojlásunknak keservesen megadtuk az árát. —

És mégis most, midőn a forró kása ujabban ekként megégette szánkat, midőn a meglakolás tanúsága okosabbaká faraghatott volna, nem késünk a hadsereg német lábra állításának törvény betételével új eszközt adni magunk ellen a veszünkre sovárgó absolutismus működéseinek nem késünk az engedés ösvényén oda haladni, hogy többé semmi engedni valónk ne legyen. —

Ki önkárán nem tanul, kit a tapasztalás, s historia tanúságai jobbra nem terítnek — ki maga kovácsolja a szolgaság lánczát — hogy várhat az, az égtől is segítséget?

Mi lesz mindebből, mint foghat kiegyenlítődni ez idegen érdekek kiméletének ránk tukmált politikája, a teljes szabadság, s nemzetiség fellobbanó hazafias érzetével — ? . . . ezt még a titoknak sötét fátyola rejti.

Annyi bizonyos, hogy ha még magunk segítjük czéltévesztett eljárásunkkal az ármányt burokjából kiköltetni, s ha halogató és engedékeny politikánkkal alkalmat adunk arra, hogy a csak gyengén schackban tartott pártütök még nagyobb vérszemet kapjanak — még Isten csudája is bajosan menthet meg jövönknek legszomorubb alakulásától.

Cserző Bencze.

Pest, september 4.

Az austriai statusadósság egy részének Magyarország által való elvállalása, vagy elnem vállalása iránti viták, napi renden vannak, — általában egyetértünk abban, hogy kedves hazánk mint Austra mostoha gyermeke ezen adósság jótéteményeiben soha nem részesülvén, az elvállalásra jogosan fel sem is szállíthatatik.

De felette csodálatos, hogy az austriai örökös tartományok lakosainak $\frac{9}{10}$ része ezen adósságnak közadó utján való megfizetése ellen ovást nem tett.

Tekintsünk egy kissé beljebb e dologba.

Eddig az austriai ügyeket az uralkodóház teljeskoru tagjainak közvetlen befolyásával felelőség nélküli ministerium igazgatta, és ezen ministerium volt az, melly a jelenleg mint egy tizenkét száz millió pengő fra. rúgó statusadósságot tette következőleg az összes nép, melly ezen adósság mi okbóli szükségességről még csak nem is értesítettett, e részben olly ártatlan mint a ma született gyermek.

A dolog illetően állásában igen jogos és egyszerű következtetés, miszerint fizessék ezen adósságot azok vissza, kik eszközei voltak.

S ekkor önként az uralkodóház tagjai jönnek a latba, ezek tették a szóban forgó adósságot s jótéteményeit majd nem kizárólag csak ők élvezték.

Mondja ki tehát az austriai nép, hogy az uralkodócsalád tagjainak magán vagyona (azon

jövedelmét kuforrások kivételével, mellyek tisztességes fentartásukra kívántatnak) továbbá az ország tulajdonához tartozó bécsi kincsgyűjtemény, nem különben az austriai hercegeknek a londoni bankban létező, s dus kamatokat jövedelmező tőkét forditassanak az adósság letisztázására.

Itt megjegyzendő, hogy Austria leglőbbel tartozik Angolországnak, kevesebbel Porosz, és Oroszországnak, a Rotschild családnak, más törzséreknek, s elvégre azon magányozóknak, kik austriai statuskötelezvények birtokában vagynak.

Helyes leendne tehát, ha az összes austriai fejedelemség alatt álló nép a londoni bankot arra szállítaná fel, miszerint a statusnak kölcsönözött pénzei fejében kölcsönös értekezés és liquidationális computus után tartva meg örökös tulajdonul azon tőkét, mellyeket az austriai hercegektől kamatozás végett vett által.

E sorsnak kellenék érní Metternichnek a londoni bankban létező nem csekélyösszegű tőkepénzeit is.

Ha Austria lakossága a status terhelő adósság eredetét, s támadását fürkészné, mit a mostan Bécsben együtt levő nemzeti gyűlés már tehetett volna, teljes lehetetlen, hogy ezen adósság visszafizetéseinek közadó utján s azok általi eszközzését kíváná, kik az adósságot nem tették — sőt egyenesen oda nyilatkozna, hogy fizessék meg azok, kik azt tették.

A mi ez ügynek illetően útoni eldöntését, s ez által netalán a magányozókra is háromló kárt illeti, tagadhatlan, hogy ezek ártatlanul szenvednének kárt, s ez meg nem történhetik.

Minél fogva minden magányos felszólítandó lenne annak hiteles kimutatására; mennyi értékű status kötelezvényvel bír.

S miután fél Europa roncsolt s kimerített finaciz állapota, melly a magán vagyont értékét sőt biztosságát is veszéllyel fenyegetheti, úgy hiszem megelégednék mindenki ha követeléseinek aránylagos, teszem fele vagy a körülményekhez $\frac{1}{3}$ részének megkapásáról biztosíthatnék.

Ezek után a status a régi kötelezvényeket ujjakkal becserélné, mint mondám bizonyos rész levonásával, s az azokért járó kamatokat általános számítás szerint $2\frac{1}{2}$ vagy 3 véve száztól a közjövdelemből fizetné, de polgárainak fizetné s nem adna külhatalomnak martalék gyanánt.

Magyarországot illetőleg jónak látom megérteni azt, miszerint a magyarországi lakosok birtokában levő statuskötelezvények legfeljebb 12, vagy 13 millió p. frt. öszvegről szölok mint ez a kamatok felvételéről vezetett könyvekből látható, s e szerint felette méltánytalan kívánat az, hogy mi az ugy nevezett austriai állodalom pénztári állapotának biztosítása tekintetéből az összes adósságból 200, vagy 150 milliót vállaljunk el, holott staats-banquerot esetére is legfeljebb 12, vagy 13 millió fptra rúgó kárt szenvednének ollyatén polgártársaink, kik status kötelezvényeiken kívül bizonyára még más vagyonnal és értékkel is bírnak, következőleg a staats banquerot által koldus botra nem jutnának.

Ezeket előre bocsájta szerkeztő urat arra kérem, miszerint e sorokat közzé tenni sziveskedjék, talán akad befolyásos ember, ki a szük-

séges uton lépést teend az iránt, hogy szólíttassék fel az osztrák nemzeti gyűlés, miszerint ez ügyet tanácskozás alá vevén, gondoskodjék legelsőbb is az iránt, miként lehetne a nép terhelteisein kívül, melly ezen adósság jótéteményeiben soha nem részesült, azt tetemes részben leróni, s általában az iránt hozzon határozatot, valljon kívánja-e a mások által öntudtán kívül csinált adósságot lefizetni.

Fura Péter.

Figyelmeztetés a magyar nemzethez!

Magyarok! Az idő rövid; a teendő sok; az ítélet nehéz; az alkalom mulandó!

Az idő rövid mondom, mert a dolgok élére vannak állítva, se hónap, talán e héten fog kimondatni a végzet a nemzetek sorsa fölött.

A teendő sok, mert ha valaha most, midőn lét s nem-lét fölött libeg a sors mérlege; kell egy részről a lelkesedést az áldozati készséget, más részről az érdekességét a buzditást annak serpenyőjébe vetni. —

S az ítélet nehéz, igenis nehéz barátim! mert ha van e haza kebelében egy népfaj, melly még most is a civilizatio gunyára nagyon, nagyon el van nyomva, s mégis minden terheket a többivel egyenlően viselni kell, kérdem, nem fogja-e ezen tény Európának, a horvát ügyek fölötti ítéletét megnehezíteni.

Nem fog-e ezáltal a magyaroknak, más fajok iránti igazságos eljárása kétségbe hozatni? S magának ezen népfajnak ugyan milly ítélete lehet a magyarok liberálisáról s igazságszeretéről, midőn a kivivott szabadságot csak annyiban érzi, hogy vagyona s élete inkább mint valaha igénybe vétetik?

S meggondolták-e uraim! milly gyümölcse lehet ilyen, habár hamis ítéletnek? meglehet, hogy van az említett anomáliának oka, alapos oka, de hisz rendkívüli, forradalmi időkben, s a csata közben rejtett okokat nem szoktak keresni; itt a tény a maga meztelenségében szól, s e szerint hozatik az ítélet! Az alkalom pedig mulandó!

Igenis, itt az idő s a helyzet azon pontja, azon kényes pontja, hogy a zsidók a magyarokhoz ragaszkodása felhasználtassék, hogy bennök az anyagi érdek által lelkesedés ébresztessék, mert valljon nem dönti-e el sokszor egy nehéz a tulsúlyt a kétes mérlegen?

Véleményem szerint tehát itt az idő, hogy az a fatalis zsidó-emancipatio kimondassék!

S ne ámítsuk, a központi bizottmány véleménye két klauzulájának úgy sincs se czélja, se értelme! —

Avagy attól félnek önök, hogy az örökös tartományokban lakó, már is emancipált zsidók fogják elárasztani a hazát most, midőn itt a polgárháború dühöng? —

Vagy pedig inquisitiót akarnak felállítani, hogy valljon ezen, vagy amazon zsidó reformálódott-e vagy nem? —

Szóval itt az idő, s nem úgy a zsidók, mint inkább a magyarok érdekében, hogy a zsidó emancipatio kimondassék. De ha mégis önök másképen látják a dolgot, kérelmem ez:

Terjesztessék ki a ministeri rendelet, miszerint a harc mezején az előmenetekre, nyugdíjazásra s a jutalomra nézve idegenek s nem idegenek között különbség nem létezik — a zsidókra is. —

Róth Hermann.

* * *

Ez ohajtás semmi egyéb, mint méltányos, s mi azt teljesen magunkévá tesszük, s csak azon meggyőződésünket kívánjuk megjegyezni, hogy mi a zsidóknak a magyarokhoz ragaszkodását nem feltételeztünk lenni ohajtuk, vagy világosabban szólva, nem hisszük, hogy az izraeliták csak azon esetben fognának szabadságunk és önállásunk ügyében küzdendő harcainkban mellettünk vinni, ha emancipáltak.

A valódi magyar hazafipárt a zsidóügynök barátja, s azért e barátot éppen azért kell támogatni, hogy neki alkalom és hatalom adassék az emancipatiót — mellynek ellenségei most még megszámuk — kivihetni. Szerk.

H I R D E T É S E K.

(1—6)

Nemzetörségi egyenruhák,

mint: **atilák, nadrágok, köpenyek** és **csákók** készen — vagy egész századok számára a legrövidebb idő alatt is a legjutányosb áron kaphatók

Singer Ign. és társnál,
nagyhid-utca 9. sz. Haris-féle házban.

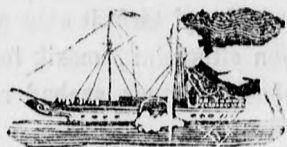
(2—3)

Alólírt igazgatóság a „pesti gépépítési és vasöntőgyári” társulat részvényes tagjait meghívja a f. é. october 1-ső napján délelőtti 10 órakor a nemzeti casino épületében tartandó

első közgyűlésre.

Pest, september 1-sőjén 1848.

A pesti gépépítési és vasöntőgyári társaság igazgatósága.

Gőzhajók járása

septemberben 1848.

Pestről Bécsbe mindennap reggeli 6 órakor

„ **Eszékre** vasárnap, kedd és pénteken reggeli 5 órakor.

A dunagőzhajótársaság főügyvivősege.

Magyar központi vasút.

Naponkinti indulások 1848-dik september 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 6 óra 30 percz.

„ „ tehervonat délután 11 órakor

„ „ személyvonat délut. 1 1/2 óra.

Szolnokból Pestre. Tehervonat reggeli 4 óra 15 percz.

„ „ Személyvonat reggeli 6 óra 45 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 1 óra 45 perczkor.

Pestről Váczfelé reggel 7 órakor.

„ „ délután 3 óra 30 percz.

Váczfelől Pestfelé reggel 8 óra 30 percz.

„ „ délután 5 „ 45 „

A magyar központi vasút igazgatósága által.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.